

Dalalandets vindkraftsprojekt, Nykarleby, Kauhava och Vörå

Motiverad slutsats

Den motiverade slutsatsen är kontaktmyndighetens motiverade slutledning om projektets betydande miljökonsekvenser. Slutsatsen grundar sig på bedömningsbeskrivningen, åsikterna och utlåtandena om den samt kontaktmyndighetens egen granskning med stöd av lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan MKB-lagen).

UPPGIFTER OM PROJEKTET

Projektets namn och läge

Dalalandets vindkraftsprojekt, Nykarleby

Projektansvarig

Prokon Wind Energy Finland Oy, Storalånggatan 34 B, 65100 Vasa

Sitowise Oy har varit konsult för uppgörande av bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndighet

Närings-, trafik- och miljöcentralen i Södra Österbotten har varit kontaktmyndighet för projektet.

Den projektansvariges beskrivning av projektet och projektalternativen

Prokon Wind Energy Finland Oy planerar ett vindkraftsprojekt med högst 15 kraftverk i Dalalandet i Nykarleby, cirka 16 kilometer från Nykarleby centrum söderut alldeles intill stadens södra gräns. I mitten av planeringsområdet ligger ett område som hör till Kauhava stad och som delar planeringsområdet i två delar. I den södra delen sträcker sig planeringsområdet lite in på Kauhava stads område, men inga kraftverk ska enligt planerna stå på Kauhava stads område.

De planerade vindkraftverkens totala höjd är högst cirka 300 meter och vindkraftverkens uppskattade totaleffekt är högst 150 MW. Planeringsområdet omfattar totalt cirka 1650 hektar, av vilket cirka 1500

19.6.2024

hektar ligger inom Nykarleby stad. I området byggs utöver vindkraftverken behövliga förbindelsevägar, servicevägar mellan kraftverken, jordkablarna mellan kraftverken och en elstation.

Alternativ som bedöms

ALT0: Projektet genomförs inte.

ALT1: I området byggs högst 15 vindkraftverk. Kraftverkens totalhöjd är högst 300 meter och den totala effekten för ett enskilt kraftverk är högst 10 MW.

ALT2: I området byggs högst 11 vindkraftverk. Kraftverkens totalhöjd är högst 300 meter och den totala effekten för ett enskilt kraftverk är högst 10 MW.

ÄRENDETS ANHÄNGIGGÖRANDE

Den projektansvarige Prokon Wind Energy Finland Oy har gjort förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (nedan bedömningsförfarande) anhängigt i projektet genom att skicka ett program för miljökonsekvensbedömning (nedan bedömningsprogram) till kontaktmyndigheten 17.5.2023. Bedömningsprogrammet var framlagt till påseende 26.5–26.6.2023 och kontaktmyndigheten gav utlåtande om programmet 25.8.2023.

Den projektansvarige skickade 26.2.2024 en miljökonsekvensbeskrivning till kontaktmyndigheten (nedan bedömningsbeskrivning) för behandling och för att myndigheten ska ge sin motiverade slutsats.

Behovet av ett förfarande vid miljökonsekvensbedömning i detta projekt fastställs på basis av MKB-lagens bilaga 1, punkt 7) e), *vindkraftverksprojekt där de enskilda kraftverken är minst 10 till antalet eller projektets totala kapacitet är minst 45 megawatt.*

MEDDELANDE OCH SAMRÅD OM BEDÖMNINGSBESKRIVNINGEN

Kontaktmyndigheten meddelade om bedömningsbeskrivningen och att den är framlagd till påseende samt om möjligheten att lämna in åsikter och utlåtanden med en offentlig kungörelse 28.2– -- 19.4.2024. Kungörelsen och bedömningsbeskrivningen inklusive bilagor publicerades på NTM-centralen webbplats www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten och miljöförvaltningens webbplats www.miljo.fi/dalalandetvindkraftMKB.

Meddelande om kungörelsen har 27.2.2024 skickats till kommunerna (Nykarleby, Kauhava och Vörå) för att publiceras på kommunernas webbsidor. Dessutom har information om bedömningsbeskrivningen och att den är framlagd till påseende samt om möjligheten att framföra åsikter och

19.6.2024

utlåtanden publicerats 28.2.2024 med annonser i tidningarna Ilkka-Pohjalainen, Vasabladet och Österbottens Tidning.

Under samrådstiden har det varit möjligt att stifta bekantskap med bedömningsbeskrivningen i pappersform på Nykarleby stadshus och biblioteken i Alahärmä och Oravais.

Ett informationsmöte för allmänheten ordnades om bedömningsbeskrivningen 14.3.2024 kl. 18.00 i Jeppo, Jeppo UF:s lokaler, Östra Jeppovägen 7, 66850 Jeppo. Det var också möjligt att delta i infomötet på distans via Teams. Utöver kontaktmyndighetens och den projektansvariges representanter deltog cirka 25 personer i infomötet och cirka 7 personer deltog på distans. Frågor som lyftes fram under informationsmötet var bland annat uppgörande av bullermodellering och simulering av blinkande ljus och skuggor och deras resultat, avsaknaden av marktäktsområden i projektområdet, deponering av överskotts jord, samverkan med andra projekt, byggande och grundförbättring av vägar som betjänar vindkraftverken, hur faunan har beaktats i bedömningen, iakttagande av jakt möjliggörande av jakt i framtiden, elöverföringsalternativ, projektets ägarunderlag, ersättningar till markägarna för vindkraftsområdet och elöverföringen, eventuellt byte av projektaktör och följderna av detta bland annat arrendeavtal, hur byggandet finansieras och eventuella ändringar av kraftverksplatserna. Efter informationsmötet tog allmänheten kontakt med NTM-centralen om möjligheten att ordna ett infomöte enbart på svenska.

UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER OM BEDÖMNINGSBESKRIVNINGEN

Kontaktmyndigheten har begärt utlåtande om bedömningsbeskrivningen av kommunerna i projektets influensområde och av andra myndigheter som ärendet sannolikt berör. Sammanlagt 24 utlåtanden och 6 expertkommentarer samt 1 åsikt om bedömningsbeskrivningen har lämnats in till kontaktmyndigheten.

Nedan presenteras kontaktmyndighetens uppfattning om samrådsresponsens centrala innehåll. Utlåtandena och åsikterna finns i sin helhet på adress: www.miljo.fi/dalalandetvindkraftMKB. Uppgifter som anses vara personuppgifter har tagits bort ur utlåtandena och åsikterna som publiceras på webbplatsen.

Korsholms kommun, Västkustens miljöenhet och Suomen Erillisverkot Oy meddelade att de inte har något att yttra om eller anmärka på bedömningsbeskrivningen.

Cinia Oy konstaterar att bolaget inte har kommunikationsnätverk som använder radiofrekvenser eller kablar i projektområdet. I framtiden kan

19.6.2024

radiolänksystem inte byggas i området och eventuella olägenheter för Cinias teletrafik ombeds beaktas i projektet.

Digita anser att vindkraftsparkerna kan orsaka betydande olägenheter för antenn-tv-mottagningen vid bostads- och fritidshus som ligger bakom vindkraftsparken. För att undvika problem med mottagningen framhävs förhandsplaneringens betydelse för att störningar ska kunna undvikas i god tid. Dessutom påpekar *Digita* att ansvaret för att åtgärda störningarna ligger på den som orsakar dem.

Södra Österbottens förbund konstaterar att i den gällande Österbottens landskapsplan 2040 ligger Dalalandets vindkraftsområde huvudsakligen i området som är reserverat för vindkraft i landskapsplanen, men i utkastet till den anhängiga landskapsplanen 2050 har områdesreserveringen tagits bort. I bedömningsbeskrivningen saknas uppgifter om Södra Österbottens landskapsplan 2050 som är under beredning. I närheten av Dalalandets projektområde finns vindkraftverk under uppbyggnad eller i drift (Storbötet II och Jeppo) och vindkraftverksprojekt under planering (Björkbacken och Storbötet I). Ovan nämnda områden utgör sammanlagt ett enhetligt område med högst 64 vindkraftverk, vilket förändrar landskapet på ett betydande sätt. I bedömningsbeskrivningen har bedömningen av samverkan gjorts i stora drag och knapphändigt.

Fingrid Abp anser att ett separat korsningsutlåtande bör begäras av *Fingrid* om byggande i närheten av kraftledningarna eller deras närhet.

Fintraffics Flygtrafiktjänst Ab konstaterar att Trafik- och kommunikationsverket utreder flyghindrets konsekvenser för flygtrafikens smidighet och flygplatsoperatören som en del av processen med flyghindertillstånd.

Herrfors Oy Ab föreslår en tredje anslutningsledning för elöverföringen på den nordöstra sidan av projektområdet. När kraftledningsrutterna har slagits fast bör vid behov begäras skilt korsningsutlåtande av *Herrfors* och *Fingrid*. *Herrfors* följer *Fingrids* krav på stamnät när vindkraftverk placeras nära en kraftledning. Vindkraftverken bör placeras på ett avstånd som fastställs till minst 1,5 x vindkraftverkets maximala höjd mätt från ledningsområdets yttre gräns. *Herrfors* ledningsområde är 48 meter brett.

Meteorologiska institutet påpekar att avvikande från det som framförs i bedömningsbeskrivningen, syns vindkraftsområdena i väderradarmätningarna beroende på väderleksförhållandena till och med 100 km från radarn.

Kauhava stads markanvändningschef konstaterar att beslutet av stadsstyrelsen i Kauhava om att vindkraftverk ska placeras på 2 km:s avstånd från bebyggelse inte beaktas i bedömningsbeskrivningen. I bedömningsbeskrivningen saknas också stranddetaljplansområdet för

19.6.2024

Hunurijärvi i källuppgifterna. Motiveringar för avvikelse från den anhängiga Österbottens landskapsplan 2050 borde ha framförts i större omfattning. Åtgärder för att lindra eventuella skadliga konsekvenser för landskapet bör inte lämnas på markägarnas ansvar.

Enligt Trafik- och kommunikationsverket Traficom behöver utlåtande om flyghinder som ges av den som erbjuder luftfartstjänster inte bifogas till ansökan om flyghindertillstånd, eftersom Traficom begär utlåtande efter att ansökan har lämnats in.

Naturrekursinstitutet konstaterar att kartläggningarna av skogshönsfåglar bör göras under flera år efter varandra, eftersom resultaten av enskilda årskarteringar är känsliga för sporadiska variationer. I konsekvensbedömningen borde befintlig litteratur om vindkraftens konsekvenser, såsom även motsatta resultat, utnyttjas i större utsträckning. Avvikande från det som framförs i bedömningsbeskrivningen finns enligt den senaste stamuppskattningen 2023 en familjeflock med varg i projektområdet och området har också betydelse som revir för stora rovdjur. Utredningarna som har gjorts i projektet möjliggör endast en grov uppskattning om förekomsten av stora rovdjur i området och på basis av uppskattningen kan man inte dra slutledningar om huruvida projektområdet är viktigt bland annat för varg. Samverkan med andra projekt har bedömts bristfälligt.

Enligt Forststyrelsen finns inga markområden i styrelsens besittning i vindkraftsparkens område och det finns inte heller några kända revir för Forststyrelsens särskilda ansvarsarter i området. Elöverföringssträckningen ALT-A löper via Forststyrelsens fastighet som är skyddsreserverad och som kommer att inrättas till naturskyddsområde. Detta bör beaktas i den fortsatta planeringen.

Österbottens förbund konstaterar att utöver planbeteckningarna som gäller för projektområdet bör man också beskriva hur målen i landskapsplanen har beaktats i planeringen. Av alternativen som har bedömts överensstämmer ALT2 med den gällande landskapsplanen 2040. I den anhängiga Österbottens landskapsplan 2050 har områdesreserveringen för vindkraft tagits bort, dvs. inget av alternativen i bedömningen stämmer överens med utkastet till landskapsplan. Området har tagits bort ur utkastet till landskapsplan på grund av konsekvenserna för rovfåglarna. När det uttryckligen gäller alternativen för Dalalandets vindkraftsprojekt har konsekvenserna för rovfåglarna inte undersökts i bedömningsbeskrivningen. Samverkan av olika projekt borde ha bedömts i större omfattning, eftersom det finns rikligt med vindkraftsprojekt i området som antingen är under uppbyggnad eller planering. Av bedömningsbeskrivningen framgår inte i elöverföringsalternativ ALT-B om man kan utnyttja det befintliga eldistributionsnätet eller om ledningen fordrar en parallell luftledning.

19.6.2024

Österbottens museum konstaterar att det finns brister och sakfel i bedömningsbeskrivningen när det gäller fornminnen, vilka bör korrigeras i den fortsatta planeringen. Vindkraftverkens placering har planerats för nära arkeologiska objekt, eftersom de kan vara utsatta för risker i undantagssituationer. Museet anser att vindkraftsproduktionen kommer att dominera status hos fornminnena från bronsålder som finns i Jeppo och omintetgöra deras naturmiljö, varför skogsområdet vid fornminnena inte bör byggas ut för vindkraft. Samverkan av befintliga och planerade vindkraftverk kommer att vara betydande för landskapet framför allt i Pensala by längs Jeppovägen.

Österbottens räddningsverk anser att byggnader och friluftsleder inte får ligga närmare än 600 m från kraftverken om inte en projektspecifik riskkartering kan påvisa att kortare skyddsavstånd kan tillämpas. I vindkraftverken används kemikalier som kan klassificeras som farliga. I den fortsatta planeringen bör det utredas om verksamhetsutövaren måste göra en anmälan om kemikalierna till räddningsmyndigheten. Allteftersom den fortsatta planeringen framskrider bör riskanalyser göras upp om is-, brand- och olycksrisker.

Försvarsmaktens 2 logistikregemente konstaterar att i bedömningsbeskrivningen har inte beskrivits på vilket sätt projektets konsekvenser för Försvarsmaktens verksamhet har bedömts och vilka resultaten är.

Finlands naturskyddsförbunds Österbotten distrikt påpekar att projektområdet hör till ett omfattande enhetligt skogsområde i Österbotten och att det finns sammanlagt 29 naturobjekt i området. Om projektet byggs kommer livsmiljöer att splittras. Utredningarna av flyttfåglarna är bristfälliga. Naturutredningarna bör utföras efterföljande år för att man ska få mera övergripande uppgifter. Det pågår många undersökningar om vindkraftens påverkan och det skulle vara skäl att vänta på att de ska bli färdiga innan byggande inleds. Projektet finns inte med i förslaget till Österbottens landskapsplan 2050. Koldioxidutsläppen under projektets byggtid har inte beaktats i beräkningarna. Skyddsavstånden som framförs i projektet är inte tillräckliga och attityderna till projektet är av flera orsaker negativa.

Finlands viltcentral, Kustösterbotten konstaterar att bedömningsbeskrivningen har gjorts huvudsakligen i den omfattning som krävs och viltcentralen har inget att anmärka med avsikt på detta.

Telia Finland Oy påpekar att radiolänksystem inte kan byggas i det aktuella projektets verkningsområde i framtiden. Projektet bör göra upp en skild riskspänningsutredning om elöverföringsledningarna när det gäller Telias kablar.

Säkerhets- och kemikalieverket Tukes konstaterar att verket inte har något att yttra om bedömningsbeskrivningen ur kemikaliesäkerhetslagstiftningens

19.6.2024

synpunkt, eftersom kemikalieanläggningarna som Tukes övervakar ligger på mer än tre kilometers avstånd från de planerade kraftverken.

Nykarleby stad, stadsstyrelsen konstaterar att bedömningsbeskrivningen är övergripande och att den inte har betydande brister. Vindkraftsparkerna kommer att dominera landskapet och samverkan av projekt som finns och planeras i området kommer att framträda. Björkbackens vindkraftspark kan påverka den planerade elöverföringsledningen i Dalalandets projekt. I planeringen bör också områdets fornminnen beaktas, vilka kan inverka på placeringen av vindkraftverken. I projektet borde enbart alternativet enligt den gällande landskapsplanen undersökas. För att delgeneralplanen för Dalalandet ska kunna godkännas, bör det göras innan landskapsplanen 2050 godkänns.

Enligt Nykarleby stad, miljönämnden finns inget hinder för att bygga projektet enligt inventeringarna som har gjorts i området. Konsekvenserna för skogshönsfåglarna förblir delvis oklara i bedömningen. Kartläggningarna av åkergroda har gjorts dagtid, trots att det är känt att arten är aktiv vid skymning och när det är mörkt. Utbyggnad av vindkraftsparken utan att det påverkar fornminnena är utmanande. Marktäkt, mängden marks substanser och behandlingen av överskottsjord som framförs i bedömningsbeskrivningen har inte bedömts. Landskapskonsekvenserna framträder och de kommer att dominera landskapet tillsammans med andra vindkraftsprojekt. Samverkan av vindkraftverken ökar när det gäller buller, trots att bullermängden hålls inom gränsvärdena i simuleringen.

Nykarlebys hälsoskyddsmyndighet Kallan miljöförening konstaterar att skuggbildningsmodelleringen borde ha utökats med en simulering av det s.k. värsta scenariot. Bedömningen av inomhusbuller borde ha omfattat kraven på inomhusbuller enligt SRF 545/2015.

Trafikledsverket påminner om betydelsen av förhandsplanering när det gäller transporterna för vindkraftsprojektet och om tillstånd och anvisningar i anslutning till transporten. I planeringen bör man beakta såväl pågående utvecklingsprojekt som projekt under planering i nätverket av trafikleder.

Vörå kommun konstaterar att fågelinventeringar inte har gjorts i enlighet med handledningen om bedömning av konsekvenser för fåglar vid vindkraftsbygge som publicerades år 2016 (Linnustovaikutusten arviointi tuulivoimarakentamisessa). I sammandraget saknas FINIBA-området Oravaisfjärden i sammandraget över fågelbeståndet, trots att det ligger 6 km närmare än det nämnda IBA-området. Beträffande konsekvenser som konstaterats i samband med uppdateringen av landskapsplanen har projektet tagits bort ur planförslaget, varför mer detaljerade fågelinventeringar skulle ha varit motiverade. I bedömningsbeskrivningen har man inte tagit ställning till huruvida det är möjligt att ansluta elöverföringsalternativ ALT-B till en enskild ledning för 110 kV. I

19.6.2024

bedömningsbeskrivningens kartbilder som beskriver andra vindkraftsprojekt förekommer brister. Visualiseringarna är inte representativa och befintliga projekt saknas. I bedömningsbeskrivningen varierar uppgifterna om projektområdets areal. I bedömningsbeskrivningen finns text som inte har översatts till svenska och avsaknaden av svenskspråkiga bilagor är ytterligare en brist.

I åsikterna om bedömningsbeskrivningen konstateras att bostadshuset, som ligger närmast vindkraftsområdet och som används som fritidshus, saknas i bedömningsbeskrivningen. Fritidshuset bör beaktas i beräkningen av buller och blinkande ljus och skuggor, I åsikten påminns om Kauhava stads beslut om 2 km:s avstånd mellan bosättning och vindkraftverk.

BEDÖMNINGSBESKRIVNINGENS TILLRÄCKLIGHET OCH KVALITET

Kontaktmyndigheten har granskat bedömningsbeskrivningens tillräcklighet och kvalitet. Bedömningsbeskrivningen för Dalalandets vindkraftspark i Nykarleby uppfyller kraven som ställs på innehållet i en bedömningsbeskrivning enligt 19 § i MKB-lagen (252/2017) och 4 § i MKB-förordningen (277/2017).

Bedömningsbeskrivningen har gjorts upp på basis av bedömningsprogrammet och till väsentliga delar kontaktmyndighetens utlåtande om programmet. Bedömningen är förknippad med brister i synnerhet när det gäller konsekvenserna för rovfågarna. På basis av bedömningen och responsen som erhållits i samrådet är det dock möjligt att bilda sig en helhetsbild av projektet och dess miljökonsekvenser samt identifiera och bedöma projektets betydande konsekvenser. Den projektansvarige har haft tillräcklig sakkunskap till sitt förfogande för bedömning av miljökonsekvenserna och uppgörande av separata utredningar.

Konsekvenserna för mark- och berggrunden samt grundvattnen har bedömts på tillräcklig nivå i MKB-skedet. Kontaktmyndigheten har till denna del inget att anmärka på bedömningarna eller konsekvensernas betydelse. Även strategier och mål som gäller för projektet har beskrivits tillräckligt i enlighet med 4 § i MKB-förordningen (277/2017).

I samband med samrådet och kontaktmyndighetens egen granskning har det kommit fram vissa brister och osäkerhetsfaktorer, som bör beaktas i samband med den fortsatta planeringen av projektet, planläggningen och tillståndsförfarandena i anslutning till det. Kontaktmyndigheten framför följande om de bristfälliga bedömningarna:

Bedömningsbeskrivningen

19.6.2024

Utredningen om personernas kompetens och roll har framförts tydligt. I tabellen saknas uppgifter om underkonsulter som anlåtats för karteringar och utredningar samt deras utbildning och erfarenhetsår. Uppgifterna borde ha framförts i syfte att säkerställa kompetensen hos personerna som har gjort upp bedömningsbeskrivningen och rapporterna som ligger till grund för den.

Utredningen som är bifogad till bedömningsbeskrivningen och som beskriver hur kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har beaktats är delvis bristfällig, eftersom det saknas väsentliga svar på yrkade utredningar exempelvis om rovfåglar.

Bedömningsbeskrivningen är delvis besvärlig att läsa, eftersom projektuppgifterna varierar på kartorna. Exempelvis på kartan som visar observationer av flygekorre saknas nya vägar till projektområdet, men på kartan som beskriver beaktansvärda platser med avsikt på fågelbestånd och åkergröda har vägarna märkts ut. Utöver detta har observationerna redogjorts verbalt, men de visas inte på kartan. Presentation av observationsuppgifter som geografiskt material parallellt med de granskade projektalternativen och vägarna i projektområdet skulle ha försett bedömningen och bedömningens resultat med avsevärt tilläggsvärde och tydlighet.

När det gäller projektet har en uppskattning av mängden marksubstanser som behövs framförts, men marktäkt och eventuella täktplatser har inte bedömts noggrannare i projektområdet, trots att det framförs i beskrivningen att marktäkt kan bedrivas inuti projektområdet. Detta lyftes också fram vid informationsmötet för allmänheten.

I bedömningsbeskrivningen förekommer också brister i vissa källhänvisningar, eftersom källhänvisning saknades. Enligt remissresponsen innehåller bedömningsbeskrivningen också bland annat inexakta uppgifter om arealer i vissa delar av texten och uppgifterna är inte identiska i olika språkversioner.

Beskrivning av projektet och projektalternativen

Projektalternativen har ändrats i bedömningsbeskrivningen efter programskedet så att fem vindkraftverk enligt bedömningsprogrammet har slopats i ALT 1 och tre vindkraftverk i ALT 2. Placeringen av vindkraftverken har ändrats en aning inuti projektområdet. Projektområdets storlek är densamma. När det gäller elöverföringen har ledningssträckningarna ALT-A och ALT-B inte ändrats.

Elöverföring ALT-B förknippas med osäkerhet, eftersom bedömningsbeskrivningen inte tar ställning till om elöverföringen i Dalalandets vindkraftsprojekt ryms i Storbötets elstolpar för 110 kV, efter att elektriciteten har letts till Storbötets elstation. Om ledningen inte ryms i de befintliga elöverföringsstolparna, är bedömningen bristfällig.

19.6.2024

Kontaktmyndigheten påpekar att konsekvensbedömningen av Storbötets kraftledning som presenteras i bedömningsbeskrivningen blev färdig år 2014 och att den endast gäller den redan byggda ledningen och inte en eventuell breddning av ledningsgatan. Detta nämndes också i utlåtandena som lämnades in. I utlåtandet om bedömningsprogrammet har kontaktmyndigheten förutsatt att konsekvenserna som uppstår på grund av röjning av en ny ledningskorridor bör specificeras i konsekvensbedömningen i förhållande till att den nuvarande ledningskorridoren utnyttjas genom att förnya stolparna.

Dessutom påminner kontaktmyndigheten om att en riktgivande kraftledning anvisas på den västra sidan av projektområdet norrut i den aktuella delgeneralplanen för projektområdet. Denna kraftledningskorridor har inte bedömts i bedömningsbeskrivningen som ett alternativ och behöriga konsekvensbedömningar av den har inte heller gjorts.

I bedömningsbeskrivningen presenteras återvinningsgraden för material från vindkraftverk som tagits ur bruk, men i beskrivningen framförs inte en bedömning av mängden avfall som uppstår av enskilda kraftverk.

Dagrovfåglar

I sitt utlåtande om bedömningsprogrammet förutsätter kontaktmyndigheten att bedömningen bör grunda sig på uppföljning av dagrovfåglar i syfte att bedöma samverkan av projektet och andra vindkraftsprojekt för såväl flyttande som för häckande dagrovfåglar i influensområdet. I kontrollen av häckande dagrovfåglar borde hänsyn ha tagits till olika skeden av fåglarnas livscykel. I bedömningen av dagrovfåglar borde dessutom ha utnyttjats habitatmodeller som är i bruk och i bedömningsbeskrivningen borde kollisionrisken och eventuella metoder för att lindra den ha bedömts.

Projektområdet ligger i reviret för en sekretessbelagd dagrovfågel. Konsekvensbedömningen grundar sig inte på metoderna som förutsätts i kontaktmyndighetens utlåtande. I bedömningsbeskrivningen konstateras att artens kollisionrisk i området har granskats via kollisionssimuleringar i en annan utredning (Tikkanen et al. 2022), men detta utreds inte desto mer. Kontaktmyndigheten påpekar att utredningen av Tikkanen et al. 2022 är en populationssimulering som gjorts upp för landskapsplanen och för vissa dagrovfågellarter och att den inte utesluter behovet av projektspecifik simulering. Utredningen som har gjorts för landskapsplanen innefattar inga skilda terrängutredningar. I bedömningsbeskrivningen bedöms inte heller kollisionriskerna skilt för varje projekt.

I MKB-beskrivningen har den sekretessbelagda arten observerats i samband med uppföljningen av flyttningen. Observationen kan inte anses vara tillräcklig för att bedöma projektets genomförbarhet med beaktande av att gränsen för betydande konsekvens redan har överskridits i den matematiska habitatsimuleringen.

19.6.2024

19.6.2024

Utredningar av och konsekvenser för fågelbeståndet

Kontaktmyndigheten har förutsatt att uppföljningen av fågelflyttningen i området bör utföras enligt miljöministeriets (2016) anvisning 30 dagar på våren och 30 dagar under höstflyttningsperioden. I projektet har observationerna utförts 8 dagar på våren och 10 dagar på hösten. I bedömningsbeskrivningen framförs ingen motivering till avvikelsen från antalet uppföljningsdagar. På grund av att uppföljningen är så knapphändig så beaktar den inte alla artgrupper, exempelvis havsörnarnas flyttning inleds typiskt redan i februari–mars. I beskrivningen framförs ingen konsekvensanalys av flyttningsuppföljningens resultat och inte heller metoder för att lindra konsekvenserna. Nattflyttande arter har överhuvudtaget inte beaktats.

I andra utredningar i området har det identifierats att fåglarna som flyttar genom området rastar på de vidsträckta åkerområdena runt projektområdet och att de rör sig mellan åkerområdena och havet när de söker och intar föda. De lokala fågelarterna flyger också mellan åkarna och pälsfarmerna när de söker mat. I bedömningsbeskrivningen saknas observation och konsekvensanalys av fåglarnas flygningar för att söka och inta föda.

Övriga naturutredningar

Bedömningsbeskrivningen och rapporteringen av naturutredningarna beträffande resultatpresentationen var delvis svårbegriplig. I snöspårskningen har rutterna som man har gått längs under inventeringarna inte presenterats på kartan såsom inte heller platserna där man observerat spår i terräng. Kartuppgifter saknades också om flygningar för att söka och inta föda. I bedömningsbeskrivningen varierar kartframställningen också med avsikt på naturutredningarna såsom även har konstaterats tidigare i samband med rapportens kvalitet. Kontaktmyndigheten påpekar att framställning av observationsrutterna och -platserna samt resultaten på en karta är en förutsättning för högklassig rapportering av en naturutredning.

Konsekvensbedömningen av projektet inklusive samverkan blev mycket allmän och kritiklös och tillräckligt noggranna utredningar, befintlig information och senaste forskningsresultat hade inte utnyttjats.

Projektområdet ligger i Jeppo vargrevir och avvikande från uppgifterna i bedömningsbeskrivningen finns det en familjeflock (100 % TN) i reviret enligt stamuppskattningen 2023. I sitt utlåtande om bedömningsprogrammet har kontaktmyndigheten förutsatt att det görs en skild utredning om stora rovdjur med fokus på förekomsten av varg i området. Utredningarna som har gjorts i området möjliggör dock endast en grov bedömning av vargförekomsten i området. Områdets betydelse som föröknings- och rastområde för dessa arter kan inte fastställas med hjälp av de utredningar som har gjorts och

19.6.2024

således kan man inte heller dra slutledningar om huruvida projektområdet ligger i ett område som är viktigt för exempelvis varg.

I bedömningsbeskrivningen saknas en beskrivning av naturtyper och växtlighet på kraftverksplatserna och i elöverföringssträckningarna. Karteringen av växtligheten har gjorts sent, eftersom försommararterna redan delvis har vissnat eller täckts över i september och därför är svårare att observera. En del av tidpunkterna för naturutredningarna som framförs i bedömningsbeskrivningen stämmer inte överens med de datum som framförs i rapporten om naturutredningarna.

Konsekvenser för markanvändningen

Kontaktmyndigheten har förutsatt att planbeteckningar och -bestämmelser för projektets influensområde i planerna som är under beredning såsom även projektets konsekvenser för dessa bör framföras i bedömningen. Landskapsplanernas planbestämmelser saknas i bilderna som åskådliggör planerna, men de har beskrivits i textavsnittet. I samband med bilden skulle det ha varit bra att föra in beskrivningarna av planbeteckningarna för att göra tolkningen av planerna tydligare.

I bedömningsbeskrivningen identifieras beteckningarna för influensområdet i den gällande landskapsplanen och förslaget till Österbottens landskapsplan 2050, men projektets konsekvenser för dem har inte bedömts. I bedömningen har heller ingen skild jämförelse av projektalternativens konsekvenser för verkställande av den gällande landskapsplanen gjorts.

I bedömningsbeskrivningen saknas uppgifter om läget när det gäller beredningen av Södra Österbottens landskapsplan 2050 som är i förslagsskedet. I bedömningsbeskrivningen saknas också den planerade placeringen av vindkraftverken i förhållande till den gällande Österbottens landskapsplan, vilket skulle ha åskådliggjort kartgranskningen.

I bedömningsbeskrivningens material om general- och detaljplaner saknas stranddetaljplansområdet för Hunurijärvi i Kauhava stad, som ligger cirka 8 km söderut från projektområdet. I bedömningen granskas inte projektets konsekvenser för Kauhava stadsstyrelsens beslut om att vindkraftverk ska placeras två kilometer från bebyggelse eller fritidshus.

I bilden (bild 11.4) som presenterar gällande eller aktuella generalplaner för andra vindkraftsprojekt i projektområdets omgivning saknas aktuella delgeneraplaner för vindkraft såsom Lasor, Roukus och Öland. Dessa har dock identifierats i bild 24.1, som visar andra vindkraftsprojekt inom cirka 30 km:s radie från Dalalandets projektområde. I tabell 24.1 som visar projekt i drift och under planering finns sakfel när det gäller aktuella uppgifter om vindkraftverken och om vindkraftverkens antal. I bilden som presenterar vindkraftsprojekten i området (bild 24.1) saknas Mörknässkogens

19.6.2024

vindkraftsområde, men området har märkts ut på bild 11.4. I bild 24.1 saknas dessutom det enskilda vindkraftverket på Norkangan, vars tillståndsprocess har avslutats.

Bullerkonsekvenser

På bullersimuleringskartorna saknas fritidshuset, vars läge har kommit fram i åsikten som gavs om bedömningsbeskrivningen under samrådstriden. Fastigheten ligger inom bullerområdet 40–45 LAeq (dB) i alternativ ALT1.

I utlåtandet om bedömningsprogrammet har kontaktmyndigheten förutsatt att konsekvenserna av avvikande egenskaper hos kraftverken som används i simuleringarna och kraftverken som används i projektet för bullerspridningen bör bedömas i beskrivningen. En sådan granskning har inte framförts i bedömningsbeskrivningen.

Presentation av resultaten från beräkning av lågfrekvent buller på receptorpunkterna och riktvärdena skulle ha varit tydligare med hjälp av grafik och inte bara i tabellform. Kontaktmyndigheten påpekar att beskrivningens läsbarhet och begriplighet bör beaktas när bedömningsbeskrivningen görs upp.

Konsekvenser av blinkande ljus och skuggor

Enligt åsikten som har lämnats in om bedömningsbeskrivningen finns ett fritidshus på simuleringskartan för 8 h ljus- och skuggbildningsområde, som inte har beaktats i simuleringen.

Visualiseringar

Panoramabilderna som visar vindkraftverkens samverkan är smala och ottydliga. I bilagan som visar visualiseringarna i större format kan vindkraftverkens konsekvenser observeras på bilderna av normal storlek och en del på panoramabilderna, men när panoramabilden förstoras blir bilderna gryniga. I den utskrivna bedömningsbeskrivningen och panoramabilderna som presenteras i den kan samverkan inte observeras, eftersom bilderna är så små.

I visualiseringarna av den mörka tiden kan konsekvenserna för landskapet inte observeras. På bilderna visas inte heller flyghinderljuset, trots att kontaktmyndigheten i sitt utlåtande har förutsatt att visualiseringarna nattetid ska presenteras med flyghinderljus.

I utlåtandet om bedömningsbeskrivningen har kontaktmyndigheten konstaterat att byggda eller planerade vindkraftsprojekt som ligger i influensområdet som tillämpas i bedömningen av landskapskonsekvenserna bör framföras och bedömas i bedömningsbeskrivningen. För att visualiseringen av olika projekt ska vara lättare att läsa, bör bedömningsbeskrivningen utökas med namnen på

19.6.2024

vindkraftsområdena som visas på bilden. I visualiseringarna presenteras inte namnen på de befintliga vindkraftverken.

I siktanalyskartan som beskriver samverkan saknas vindkraftverken som är i drift på Storbacka (7 vindkraftverk), Mörknässkogen och Trollkullen (5 vindkraftverk) och Norrpig (2 vindkraftverk). Vindkraftsområdena ligger på mindre än 10 km:s radie från Dalalandets vindkraftsområde. Enligt remissresponsen påverkar avsaknaden av vindkraftverken i synnerhet resultaten av siktanalysen från Kimoriktningen och eventuellt också resultaten från Jeppovägen. Kontaktmyndigheten anser att detta är en betydande brist. Bedömning och åskådliggörande av samverkan av projekt som är kända, projekt under uppbyggnad och projekt i drift när bedömningen görs är en av bedömningens viktigaste delfaktorer.

Samverkan

Kapitlet om samverkan är kortfattat och allmänt. Samverkan har behandlats bland annat i samband med bullersimuleringarna och visualiseringarna, men samverkan som uppstår har inte samlats tydligt i en egen helhet.

I konsekvensbedömningen bedöms inte eventuella metoder för att lindra konsekvenserna.

Konsekvenser för ytvattnen

På den gamla avstjälningsplatsen på Killismossen eller dess omedelbara närhet planeras inga konstruktioner i den nuvarande planen, vilket betyder att utbyggnad av vindkraftsprojektet inte uppskattas orsaka skadliga konsekvenser för marken, yt- eller grundvattnen. I bedömningsbeskrivningen har dock inte den urbruktagna avstjälningsplatsens läge presenterats noggrannare. Trots att konsekvenserna har uteslutits i och med att vindkraftverken tagits bort, skulle det ha varit bra att visa området på en karta.

Bedömningsbeskrivningen har inte korrigerats beträffande uppgiften om närmaste vattenförekomst nedanför i Lappo ås huvudavrinningsområde. Enligt granskning av karta 16.1 i beskrivningen med ögat är den aktuella vattenförekomsten Lappo ås nedersta lopp. I bedömningsbeskrivningen konstateras att projektet inte har direkt samverkan för ytvattnen tillsammans med andra projekt. Detta har dock inte motiverats i texten. Eventuella indirekta konsekvenser har inte heller behandlats i detta kapitel.

Klimatkonsekvenser

I beräkningen av klimatkonsekvensernas kolbalans har konsekvenserna av alternativ ALT0, dvs. att projektet inte genomförs, inte granskats. I beräkningen av kolbalansen i tabellerna 9 och 10 presenteras inte en beräkning av jordkabelalternativet för elöverföringen.

19.6.2024

Fornlämningar

I bedömningsbeskrivningen finns några brister i skyddsklassificeringen av fornlämningarna. Avvikande från bedömningsbeskrivningen finns inga VARK-objekt i området.

Uppföljning av konsekvenser

I bedömningsbeskrivningen presenteras inga skilda förslag till uppföljning av konsekvenserna.

KONTAKTMYNDIGHETENS MOTIVERADE SLUTSATS

På basis av bedömningsbeskrivningen, samrådsresponsen och egen tilläggsgranskning framför kontaktmyndigheten som sin motiverade slutsats följande om de betydande konsekvenserna av Dalalandets vindkraftspark.

Kontaktmyndigheten anser att fågelbeståndet, markanvändningen, människornas levnadsförhållanden och trivsel samt landskapet utsätts för de viktigaste miljökonsekvenserna av projektet. I projektet framträder också samverkan tillsammans med andra vindkraftsområden.

I bedömningsbeskrivningen har konsekvenserna för fågelbeståndet uppskattats vara en aning negativa. I motsats till bedömningen anser kontaktmyndigheten att konsekvenserna framför allt för stora rovfåglar är betydande, eftersom mer vindkraftsbyggande inte kan anvisas till projektområdet än nuvarande utan att orsaka betydande olägenheter framför allt för sekretessbelagda rovfåglars användning av livsmiljön. Med beaktande av arternas revir, bristerna i fråga om bedömningen av konsekvenserna för fåglarna samt försiktighetsprincipen, anser kontaktmyndigheten att alternativen ALT1 och ALT2 inte är genomförbara i sin nuvarande form. Det finns heller inga signifikanta skillnader mellan projektalternativen beträffande genomförbarhet.

Bedömningen av kontrollresultaten från fågelflyttningen är förknippad med osäkerhet på grund av att kontrollen har utförts för knapphändigt. På basis av utredningarna som har gjorts för bedömningsbeskrivningen och i tidigare utredningar kan man inte med säkerhet säga huruvida zonen mellan Björkbackens och Dalalandets vindkraftsområden är tillräcklig för fåglarnas flyttning. En risk för fågelbeståndet är dessutom fåglarnas typiska flygningar till kustområdet för att söka och inta föda, vilka inte har observerats och analyserats tillräckligt.

I bedömningen av projektalternativens betydelse för markanvändningen och samhällsstrukturen har konsekvenserna bedömts vara en aning negativa. Kontaktmyndigheten anser att projektets konsekvenser för markanvändningen är betydande om den anhängiga Österbottens

19.6.2024

landskapsplan 2050 vinner laga kraft, eftersom projektområdet har tagits bort i förslaget till landskapsplan.

Alternativ ALT1 som har granskats i bedömningen överensstämmer inte med den gällande Österbottens landskapsplan 2040, men alternativ ALT2 gör det. I det anhängiga förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 anvisas ingen beteckning för vindkraftsområde i projektområdet, vilket också påpekas i flera utlåtanden. Området har tagits bort ur landskapsplanen på grund av konsekvenserna för rovfågarna.

I den eventuella fortsatta planeringen av området bör planeringen av, bestämmelserna i och eventuella ändringar av den anhängiga Österbottens landskapsplan 2050 beaktas. I den fortsatta planeringen bör man iaktta så att projektet inte strider mot verkställandet av landskapsplanen. Gränsen för ett regionalt betydande vindkraftsområde enligt förslaget till Österbottens landskapsplan 2050 är sju kraftverk, vilket betyder att med delgeneralplan är det möjligt att bygga enbart mindre projekt än detta, om naturutredningarna om bland annat konsekvenserna för fåglarna möjliggör verkställande av projekt.

Enligt bedömningsbeskrivningen överskrider bullret under vindkraftverkens drifttid vid bostads- och fritidshus i projektalternativ ALT1 eller ALT2 inte riktvärdet 40 dB enligt statsrådets förordning och inte heller åtgärdsgränserna för lågfrekvensbuller i social- och hälsovårdsministeriets förordning om sanitära förhållanden i bostäder och andra vistelseutrymmen samt om kompetenskrav för utomstående sakkunniga. Enligt simuleringen av blinkande ljus och skuggor som har gjorts i projektet överskrids inte det i Finland tillämpade Sveriges årliga riktvärde på 8 timmar eller det dagliga riktvärdet på 30 minuter vid någon av byggnaderna.

I samrådsresponsen framkom ett fritidshus som ligger i influensområdet för buller och blinkande ljus och skuggor. Byggnadens användningsändamål bör kontrolleras hos kommunens byggnadstillsynsmyndighet och säkerställas att bullerriktvärdena och allmänt tillämpade rekommendationer för blinkande ljus och skuggor inte överskrids på platsen. Vid behov bör antalet kraftverk minskas.

Projektets landskapskonsekvenser har bedömts vara måttligt negativa. I projektområdet planeras en helhet med sammanlagt 15 vindkraftverk, vilkas totala höjd är högst 300 meter. Vindkraftverken syns bra framför allt i öppet landskap sett från öster och väster. Från projektområdet österut ligger det värdefulla landskapsområdet längs Lappo å av landskapsintresse på 1,3 kilometers avstånd. Konsekvenserna för området har bedömts vara avsevärt negativa. Enligt konsekvensbedömningen är konsekvenserna stora åtminstone i landskapsområdets södra del där de närmaste kraftverkens torn och rotorerna stiger upp över skogskanten och förändrar landskapet. De negativa konsekvenserna av vindkraftverken riktas till det

19.6.2024

öppna landskapets bakgrundslandskap, där vindkraftverken placeras och syns ut på de öppna åkrarna. Enligt visualiseringen från vägen i Björkholma uppstår samverkan av Storbötets och Dalalandets projekt för bosättningen och på basis av detta kommer vindkraftverken att forma om landskapet på ett betydande sätt. Även enligt visualiseringen över Pensala framträder samverkan av projekten på Björkbacken, i Jeppo, i Dalalandet och Storbötet. Landskapsförändringens betydelse syns också på visualiseringen i riktning från Jeppovägen, där sammanlagt 69 vindkraftverk syns. Enligt invånarenkäten som har gjorts i projektet är landskapskonsekvensen den mest betydande negativa konsekvensen.

När det gäller siktanalysen som framförs i bedömningen och vissa visualiseringar förknippas konsekvensbedömningen med osäkerhet på grund av att de existerande vindkraftsområdena (Storbacken, Mörknässkogen, Norrpig och Torrkullen) som ligger i riktningen väst-sydväst, på cirka 10 km:s radie från projektområdet, saknas i analysen. Det saknas alltså 14 vindkraftverk i analysen. I bedömningsbeskrivningen har dessa vindkraftsområden dock identifierats i kartgranskningen som beskriver samverkan, men inte i siktområdesanalysen. Detta innebär betydande osäkerhet i konsekvensbedömningen såsom även när det gäller kvaliteten på de presenterade visualiseringarna.

I konsekvensbedömningen framförs i fråga om samverkan att landskapet förändras oberoende av detta projekt och att kraftverken i detta projekt således inte förändrar landskapets karaktär. Kontaktmyndigheten sammanfaller inte med denna bedömning, utan anser att projektet förändrar landskapets karaktär och att samverkan för landskapet av de olika projekten är större än uppskattat.

Enligt bedömningsbeskrivningen kan de skadliga konsekvenserna lindras en aning med inbördes gruppering av kraftverken. I bedömningsbeskrivningen framförs att särskilt i vindkraftverkens närområde kan man med valet av skogsbearbetningsåtgärder och planering av skyddande träd minska de visuella konsekvenserna som vindkraftverken orsakar för by- och bosättningskoncentrationerna såsom även för privata gårdsområden. Att framföra lindrande metoder genom markanvändning i privata områden är inte tillräckligt, eftersom exempelvis mindre storlek eller antal på kraftverken borde ha granskats i bedömningen, eftersom det är en metod som den projektansvarige konkret kan genomföra.

Flera fornlämningar från bronsåldern ligger i projektområdet och de bildar en helhet, som har värde utöver på de enskilda objekten även i områdets miljö och i landskapet.

Elöverföringsledning ALT-A ligger tvärs över ett åkerområde som är en koncentration och flyttsträck för fågelflyttningen. Konsekvenser uppstår även av bredningen av ledningsgatan. Av elöverföringsalternativen har i sin

19.6.2024

helhet jordkabelalternativet ALT-B mindre miljökonsekvenser än luftledningen. I beskrivningen av kraftledningen finns dock osäkerhet i elöverföringen från Storbötets elstation vidare.

I projektområdet, såsom även i elöverföringsrutten, finns enligt GTK:s kartläggning områden, där sannolikheten för sura sulfatjordsförekomster är stor eller måttlig. För att undvika byggande i områden där det finns risk för sura sulfatjordar är alternativ ALT2 lite mindre skadligt än alternativ ALT1, eftersom kraftverk inte har planerats i högriskområdet eller dess omedelbara närhet.

Motiveringar

Rovfåglar

Utredningen Tikkanen et al. 2022 som presenteras i bedömningsbeskrivningen är en populationssimulering som gjorts upp för landskapsplanen och för vissa dagrovfågelarter. I simuleringen beaktas befintliga revir och användningen av livsmiljön som grundar sig på habitatsimulering. Populationsspecifika maximivärden för tilläggsdödlighet orsakad av vindkraft har fastställts för arterna för att populationens storlek inte ska börja minska. Dalalandets projektområde ligger i reviret för en sekretessbelagd rovfågel. För artens samma revir har redan bygglov beviljats för Storbötet vindkraftsprojekt som ligger närmare revirets kärnområde. Enbart Storbötet vindkraftsområde överskrider gränsen för betydande konsekvens i det aktuella reviret för den sekretessbelagda arten. På grund av detta kan på basis av rapporten inte riktas ytterligare vindkraftsbyggande i samma revir, eftersom gränsen för betydande konsekvens redan har överskridits.

I bedömningsbeskrivningen hade den sekretessbelagda arten observerats i samband med uppföljning av fågelflyttningen. Observationen kan inte anses vara tillräcklig för att bedöma projektets genomförbarhet, eftersom artens reviranvändning i livscykelns olika skeden borde ha beaktats i observationen. I bedömningen borde dessutom ha beaktats alla projekt som ligger i reviret. Genomföring av observationen borde ha grundat sig till lämpliga delar på god praxis enligt Tikkanen red. (2022). Eftersom det finns flera vindkraftsprojekt i den sekretessbelagda artens revir, skulle den bästa informationen om alla projekt och vindkraftverkens eventuella placering i reviret ha erhållits exempelvis i uppföljning med satellitsändare. Utöver uppföljning i terräng borde livsmiljömodeller som är i bruk ha använts i bedömningen av dagrovfåglar. Utöver detta borde kollisionsriskerna och eventuella metoder för att lindra kollisionsrisken ha bedömts i bedömningsbeskrivningen.

19.6.2024

Övriga konsekvenser för fågelbeståndet

Projektet ligger i flera arters riksomfattande huvudflyttsträck eller i deras närhet, varför kontaktmyndigheten har förutsatt att goda motiveringar måste ges i bedömningsbeskrivningen om varför en lättare kontroll av flyttningen har ansetts vara tillräcklig. Uppföljningen av fågelbeståndet har utförts i mindre skala än vad som föreskrivs i miljöministeriets anvisningar, men varför man har gjort så motiveras inte.

Av fågelutredningen som utförs i samband med planeringen av vindkraftsprojekt borde man kunna bedöma konsekvenserna för fågelbeståndet på ett tillförlitligt sätt. Placeringen av vindkraftsområden och enskilda kraftverk i förhållande till fåglarnas flyttsträck, viktiga häcknings- och rastområden samt enskilda rovfåglars revir är avgörande.

I utredningarna om det flyttande fågelbeståndet i vindkraftsprojekten som ligger nära Dalalandet har man identifierat att åkeröppningen i Pensala på den sydvästra sidan av Dalalandet är ett betydande uppsamlings- och rastområde under fåglarnas flyttningstid. Åkeröppningen i Pensala utgör enligt Tuohimaa (2021) en koncentration för flyttningen på våren och hösten. Under de senaste åren har i synnerhet gässens flyttning flyttat och koncentrerat sig till Österbotten. I utredningarna framgår dock inte vart flyttningen riktas från åkeröppningen och hur stor del av flyttningen som går över projektområdet och hur brett flyttsträcket är.

Återkommande flygningar för att söka och inta föda ökar risken för att fåglarna ska kollidera med kraftverken. Även de lokala arterna (bland annat havsörn, måsar) flyger mellan havet och åkerområdena, pälsfarmerna och andra områden för att hämta föda. Kollisionskänsligheten varierar mellan arterna, men återkommande flygningar i området ökar risken. Hos långlivade, långsamt förökande och regressiva arter kan effekten vara avsevärt negativ. På basis av den knapphändiga granskningen ligger kraftverksplatserna 7 och 11–15 i zonen för fåglarnas flygningar för att hämta föda, varför kollisionsrisken och konsekvenserna kan bli betydande.

Kraftverksplats nr 3 har betydande konsekvenser för det hotade häckande fågelbeståndet. I näromgivningen för kraftverksplats nr 3 finns ett revir för ormråk. Ormråken är hotad och på grund av storleken och det kretsande flygsättet är den en kollisionskänslig art. Kraftverksplats nr 3 ligger i ormråkens revir, varför man kan anta att reviret kommer att tömmas på grund av kollision, störning eller förlorad livsmiljö.

Enligt 76 § i naturvårdslagen bör myndigheterna beakta hotade arter i sin tillståndsprövning enligt den lag det är fråga om och i sitt beslutsfattande om planläggning i syfte att trygga naturvärdena.

19.6.2024

När det gäller åtgärderna för att lindra konsekvenserna för fågelbeståndet bör även de teknologiska lösningarna som framförs i bedömningsbeskrivningen beaktas.

Landskapsplanen

I den gällande Österbottens landskapsplan har en vindkraftsreservering anvisats för området under namnet Björkbacken 3. ALT1 enligt bedömningsbeskrivningen sträcker sig till ett större område än i landskapsplanen och ALT2 överensstämmer med landskapsplanen. Enligt landskapsplanen 2040 måste man i noggrannare planering fästa uppmärksamhet på att förhindra uppkomsten av betydande bullerkonsekvenser för bosättningen och på att trygga kulturmiljövärden, fåglarnas levnadsförhållanden och primärproduktionens verksamhetsförutsättningar.

I Österbotten pågår en förnyelse av landskapsplanen, i vilket det inte finns någon vindkraftsreservation för Dalalandets område. Enligt planbeskrivningen i utkastet till landskapsplan är storleken på ett regionalt betydande vindkraftsprojekt sju kraftverk (landskapsstyrelsen, 12.12.2022). Eftersom alternativ ALT1 har 15 kraftverk och ALT2 11 kraftverk, överensstämmer således inte alternativen med förslaget till den anhängiga Österbottens landskapsplan 2050.

Buller, blinkande ljus och skuggor

Bullersimuleringen för Dalalandets vindkraftspark har utförts med värdet för totala bullerutsläpp 106,9 dB(A) och till bullrets källnivå har ett säkerhetsvärde på 2 dB tillförts. När det gäller buller har granskningen av samverkan tagit hänsyn till de närliggande vindkraftsparkerna Storbötet Vörå, Storbötet Nykarleby, Jeppo och Björkbacken.

I bullersimuleringen har bulleralstringen vid 16 olika bostadsfastigheter (receptorpunkter) granskats. Bullernivån är högst på receptorpunkt P, enligt kraftverksantalet i ALT1, vilket betyder 39 L_{Aeq} (dB) och på samma punkt i VE2 är bullernivån 38,7 L_{Aeq} (dB). Bullernivåerna stiger också på fyra receptorpunkter (D, M, N och O) 38,0 L_{Aeq} (dB) eller över, nära 39 L_{Aeq} (dB).

Blinkande ljus och skuggor som vindkraftsparken ger upphov till har simulerats med vindkraftverk, som har en navhöjd på 200 m och en rotordiameter på 200 m. Som rotorbladets maximala längd har 5,07 m använts. I bullersimuleringen har bulleralstringen granskats på 16 olika bostadsfastigheter (receptorpunkter) och enligt simuleringen uppstår utan skogens påverkan blinkande ljus och skuggor som mest på receptorpunkt D (7 timmar och 23 minuter) samt punkt P (6 timmar och 37 minuter).

I projektet måste det säkerställas att bosättningen inte utsätts för betydande konsekvenser av buller och blinkande ljus och skuggor. Enligt remissresponsen ligger fritidsbostaden innanför det genomsnittliga området

19.6.2024

för blinkande ljus och skuggor på 8 timmar, vilket bör beaktas i den fortsatta planeringen genom att minska antalet kraftverk om fritidsbostadens användningsändamål inte ändras.

Fritidsfastigheten bör också beaktas i bullermodelleringen, eftersom i alternativ ALT1 ligger byggnaden nära 45 LAeq (dB) området, vilket överskrider bullerområdets gräns 40 LAeq (dB).

Olägenheterna på grund av buller från vindkraftverken kan förebyggas med bestämmelser i miljötillståndet i det fall att kraftverken kan orsaka oskäligt besvär för invånarna enligt 17 § i lagen om vissa grannelagsförhållanden. Den primära metoden för att förebygga bullerolägenheter är dock att placera vindkraftverken tillräckligt långt från bebyggelsen för att behovet av miljötillstånd inte ska överskridas.

I den fortsatta planeringen bör man dessutom se till att spridningsområdena för buller, blinkande ljus och skuggor som framförs i bullersimuleringen inte överskrids. Om avvikelser från bedömningsbeskrivningen framträder i bygglovsskedet, bör bygglovsmyndigheten enligt 27 § i MKB-lagen utreda med MKB-kontaktmyndigheten om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är aktuellt innan tillstånden beviljas.

Samverkan

Kontaktmyndigheten konstaterar att områdets huvudsakliga markanvändningssyfte är skogsbruk och att åtgärderna för att lindra de skadliga konsekvenserna för landskapet inte får läggas på markägarnas till projektområdet eller dess omgivning ansvar på det sätt som framförs som en förebyggande metod i bedömningen.

I omgivningen runt Dalalandets vindkraftsprojekt finns cirka 15 vindkraftsprojekt och enskilda vindkraftverk på 20 km:s radie från projektområdet. Landskapet kommer att påverkas avsevärt på grund av vindkraftverkens samverkan. Landskapskonsekvenserna framhävs framför allt i öppna områden där kraftverken syns på långt avstånd. Detta syns också exempelvis på illustrationen från Keppohället. Fler vindkraftverk framträder i landskapet i det närliggande bosättningslandskapet längs Östra Jeppovägen.

Dalalandets vindkraftsområde och vindkraftsområdena Storbötet och Björkbacken i omedelbar närhet utgör en stor helhet som också påverkar användningen av närområdet för rekreation och jakt. Samverkan uppstår utöver för den sekretessbelagda rovfågeln även för annat fågelbestånd och deras flyttning och flygningar för att hämta och inta föda. Kraftverksprojekten skapar samverkan för fåglarnas flygningar för att hämta föda i ett vidsträckt område som riktar sig bland annat österut.

19.6.2024

Konsekvenser av elöverföringen

I den gällande delgeneralplanen planeras också en riktgivande elöverföringssträckning från projektområdet mot nordost-norr, vars konsekvenser inte har bedömts i denna detta bedömningsförfarande.

Elöverföringsledning ALT-A ligger tvärs över ett åkerområde i förhållande till ett koncentrerat område för fåglarnas flyttning och flyttsträck. För elöverföringen bör därför genomföras ge åtgärder som framförs för att lindra konsekvenserna med varselmärken samt eventuellt linjeskydd. Alternativ ALT-B som berör jordkabel har färre negativa konsekvenser och alternativet omfattar också mindre landskapskonsekvenser jämfört med elöverföringsledning ALT-A.

Sura sulfatjordar

I projektområdet och alldeles i dess närhet finns områden där sannolikheten för förekomsten av sura sulfatjordar är måttlig eller hög. I den fortsatta planeringen bör en noggrannare kartering om förekomsten av sura sulfatjordar utföras och de sura sulfatjordarnas potential för syraproduktion bedömas. Karteringen bör utföras i områden där gräv arbeten utförs. Om sura sulfatjordar observeras i grävområdena, bör olägenheterna av grävningen minimeras. I den fortsatta planeringen bör projektaktören göra en noggrannare plan om hur olägenheterna av sura sulfatjordar för vattendragen ska minimeras.

BEAKTAS I DEN FORTSATTA BEHANDLINGEN AV PROJEKTET

Till ansökan om tillstånd för projektet bifogas bedömningsbeskrivningen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats. Tillståndsmyndigheten får inte bevilja tillstånd för att genomföra projektet eller fatta annat därmed jämförbart beslut innan myndigheten har fått bedömningsbeskrivningen och den motiverade slutsatsen till sitt förfogande. Den motiverade slutsatsen bifogas till tillståndsbeslutet och i beslutet måste resultaten från samrådet om bedömningsbeskrivningen beaktas på behörigt sätt. Av beslutet måste framgå, hur bedömningsbeskrivningen och den motiverade slutsatsen har beaktats.

Tillståndsmyndigheten ska säkerställa att den motiverade slutsatsen är aktuell när tillståndsärendet avgörs. Den projektansvarige kan vid behov begära att kontaktmyndigheten ger sin åsikt om den motiverade slutsatsens aktualitet innan tillståndsärendet anhängiggörs. Behovet av att uppdatera slutsatsen kan exempelvis bli nödvändigt om projektet har förändrats eller det har gått lång tid sedan bedömningen.

19.6.2024

DEN MOTIVERADE SLUTSATSEN OCH MEDDELANDE OM DEN

Kontaktmyndigheten skickar den motiverade slutsatsen samt kopior av utlåtanden och åsikter om bedömningsbeskrivningen till den projektansvarige.

Den motiverade slutsatsen skickas för kännedom till de myndigheter som behandlar projektet, influensområdets kommuner, landskapsförbunden och andra berörda myndigheter.

Den motiverade slutsatsen samt utlåtanden och åsikter om beskrivningen är framlagda till påseende på miljöförvaltningens webbplats på adress: www.miljo.fi/dalalandetvindkraftMKB och på myndighetens webbplats www.ntm-centralen.fi/kungorelser/sodra-osterbotten under 30 dagars tid.

AVGIFT, GRUNDERNA FÖR FASTSTÄLLANDE AV AVGIFTEN OCH MÖJLIGHET TILL OMRÖVNING

Avgiften är 11 000 euro.

Avgiften som uppbärs för kontaktmyndighetens motiverade slutsats har fastställts i enlighet med ett vanligt projekt (14–23 dagsverken). Avgiften fastställs på basis av förordningen om NTM-centralens avgifter.

En betalningsskyldig som anser att det har skett ett fel i fastställandet av avgiften för den motiverade slutsatsen kan yrka på rättelse av NTM-centralen inom sex månader från dagen då den motiverade slutsatsen har utfärdats.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lag om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) 19 och 23 §
Statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017) 4 §

Lag om grunder för avgifter till staten (150/1992) 8 §

Statsrådets förordning (TEM/1215/2023) om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas och utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer år 2024.

Ärendet har föredragits av överinspektör Tia Lummi-Lehtinen och avgjorts av ledande expert Elina Venetjoki.

Detta dokument har godkänts elektroniskt i ämbetsverkets ärendehanteringssystem. Anteckning om elektroniskt godkännande finns på dokumentets sista sida.

19.6.2024

Bilagor

Bilaga 1 Utlåtanden, åsikter och expertkommentarer

Bilaga 2 Anvisning om yrkande på rättelse av avgift